

»Pjevajte Gospodinu u svom srcu i slavite ga!«

(Ef 5, 19)

Ovaj broj časopisa *Sveta Cecilija* ugledat će svjetlo dana s početkom došašća, koje će nas uvesti u radosnu proslavu Kristova rođenja – Božića. Uza sve prisutne simbole došašća i Božića, glazba svojim tonovima i poznatim melodijama na poseban način naviješta i uvodi nas u to vrijeme liturgijske godine. To je vrijeme kad mnogi sastavi, zborovi i pojedinci žele imati koncerte u crkvama, kapelama, katedralama i sakralnim prostorima. Stoga nije naodmet prisjetiti se nekih normi koje je Kongregacija za božanski kult već sada daleke 1987. objavila u svojem dokumentu *Koncerti u crkvama*, želeći uspostaviti red glede toga. Premda su te norme već dijelom objavljene, želimo ih još objaviti u uvodniku ovog broja, da bi i na taj način

doprle do šire javnosti. Navest ćemo doslovne citate iz spomenutog dokumenta.

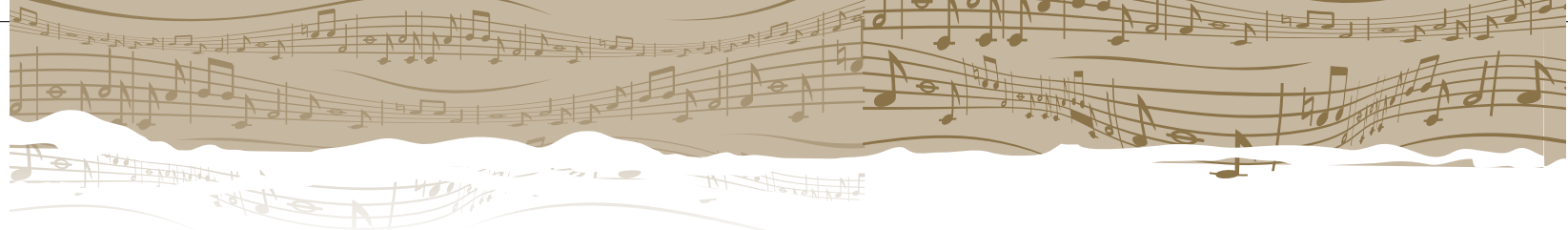
»Brojčano povećanje koncerata je u novije vrijeme u nekim zemljama dovelo do toga da se često upotrebljavaju crkve za njihovu izvedbu. Zato se navode razni motivi: potreba ambijenta, jer nije lako naći primjerene prostore; akustični razlozi, a crkve su u tom smislu općenito podesne; estetski razlozi, jer se želi da koncert bude izveden u lijepom ambijentu; razlozi prikladnosti, da se izvedenim kompozicijama dade njihov naravni ambijent; a onda i praktični razlozi, osobito za koncerte na orguljama, jer crkve općenito govoreći posjeduju taj instrument.

Zbog sve veće učestalosti koncerata u crkvama, župnicima i rektorima crkava postavljaju se neka pitanja na koja treba odgovoriti. Ako dopuštene da se u crkvama održavaju svakovrsni koncerti izaziva u mnogima vjernicima reakciju i neodobravanje, treba reći da i općenito odbijanje koncerata u crkvama mogu loše shvatiti i primiti organizatori koncerata, glazbenici i pjevači. Ponajprije je važno uzeti u obzir samo značenje crkve i njezinu svrhu. Zbog

toga Kongregacija za božanski kult smatra prikladnim predložiti biskupskim konferencijama i, prema njihovoj mjerodavnosti, nacionalnim komisijama za liturgiju i svetu glazbu neke elemente refleksije i interpretacije kanonskih normi o prisutnosti raznih vrsta glazbe u crkvi: glazba i pjevanje za liturgiju, glazba religioznog nadahnuća, nereligiozna glazba.«

Prema tradiciji, koju objašnjava *Obrednik posvete crkve i oltara*, crkva je, prije svega, mjesto gdje se okuplja Božji narod. Taj narod »sabrani u jedinstvu Oca, Sina i Duha Svetoga je Crkva, Božji hram sazidan živim kamenjem, u kojem se klanja Ocu u duhu i istini. S pravom je već od starine značenje riječi »crkva« prošireno i na zgradu u kojoj se okuplja kršćanska zajednica da bi čula riječ Božju, zajedno molila, primala sakramente, slavila euharistiju«, i klanjala joj se kao trajnom sakramentu. (*Usp. Blagoslov ulja i posveta crkve i oltara*, C. E. I., 1980. II, 1.)

Zato se crkva ne može smatrati samo »javnim« mjestom otvorenim za svakovrsne skupove. Crkva je sveto mjesto, tj. posvetom ili blagoslovom »odijeljeno«, i to trajno, za kult Bogu.

Propis o upotrebi crkve donosi kan. 1210 Kodeksa *kanonskog prava*: »Neka se u sveto mjesto pripusti samo ono što služi vršenju ili promicanju kulta, pobožnosti i vjere, a neka se zabrani što nije u skladu sa svetošću mjesta. Ali Ordinarij može za pojedini slučaj dopustiti i druge upotrebe koje nisu suprotne svetosti mjesta.«

Načelo da upotreba crkve ne smije biti protivna svetosti mjesta određuje i kriterij po kojemu se vrata crkve trebaju otvoriti koncertu svete ili religiozne glazbe, ali i zatvoriti svakoj drugoj vrsti glazbe. Npr., i najljepša simfonijska glazba nije po sebi odmah i religiozna. Da je religiozna – to treba izričito proizlaziti iz izvorne namjene glazbenih komada ili pjesama i iz njihova sadržaja. Nije u skladu sa zakonom programirati u nekoj crkvi izvedbu glazbe koja nije religioznog nadahnuća i koja je sastavljena da bi bila izvedena u određenim profanim prigodama, i to bez obzira je li posrijedi klasična ili suvremena glazba, visoke umjetničke vrijednosti ili pak narodna: to ne bi bilo poštovanje svetog obilježja crkve, a sama glazba bila bi izvedena u okolnostima koje joj nisu konaturalne.

Praktične odredbe

»Kada netko predloži održavanje koncerta u crkvi, pripada ordinariju da dade dozvolu »per modum actus« (usp. kan. 1210). To se treba shvatiti u odnosu na prigodne koncerte. Stoga

se isključuje kumulativno dopuštenje, npr. u okviru nekog festivala ili ciklusa koncerata.

Kada ordinarij smatra potrebnim, može, u okolnostima predviđenim Kodeksom *kanonskog prava*, kan. 1222 par. 2, odrediti neku crkvu, koja više ne služi kultu, kao »auditorium« da bi se izvodila sveta ili religiozna glazba, a i da bi se izvodila profana glazba, samo ako je u skladu sa svetošću mjesta. U tom pastoralnom zadatku ordinarij će naći pomoć i savjet u biskupskoj komisiji za liturgiju i svetu glazbu. Da bi se očuvala svetost crkve treba se držati, s obzirom na dozvoljavanje koncerata, sljedećih uvjeta, koje ordinarij može pobliže odrediti:

a) treba na vrijeme pismeno zamoliti ordinarija mjesta i naznačiti datum koncerta, sat i program koji sadrži djela i imena autora;

b) nakon što se od biskupa dobije dozvola, župnici i rektori crkava moći će dopustiti upotrebu crkve korovima i orkestrima koji budu imali gore naznačene uvjete;

c) ulaz u crkvu mora biti slobodan i besplatan;

d) izvođači i slušatelji moraju biti odjeveni i ponašati se sukladno sakralnom obilježju crkve;

e) glazbenici i pjevači će izbjegavati da zaposjednu prezbiterij. Traži se najveće poštovanje prema oltaru, sjedištu misnika i ambonu;

f) presveti oltarski sakrament, ukoliko je moguće, čuvat

će se u pokrajnjoj kapeli ili na nekom drugotnom sigurnom i doličnom mjestu (usp. C. I. C., kan. 938, par. 4);

g) koncert će biti prezentiran i eventualno popraćen tumačenjima koja nisu samo umjetnička i povijesna nego i onima koja pomažu bolje nutarnje razumijevanje i sudjelovanje slušatelja;

h) organizator koncerta pismeno će osigurati građansku odgovornost, troškove, ponovno uređenje zgrade i naknadu eventualne štete.

Ovdje iznijete praktične odredbe žele biti od pomoći biskupima i rektorima crkava u pastoralnoj brizi koja na njih spada da u svakom slučaju očuvaju vlastiti značaj crkve koja je namijenjena slavljinama, molitvi i šutnji. Takve odredbe ne smiju se shvatiti, kao nedostatak zanimanja za glazbenu umjetnost.

Blago svete glazbe ostaje svjedočanstvo kako kršćanska vjera može promicati ljudsku kulturu.«

Želimo svim čitateljima časopisa *Sveta Cecilija* radostan i raspjevan početak vremena došašća, koje će nas uvesti u znakovitu proslavu Kristova rođenja i tajnu ljudskog otkupljenja. Neka naša pjesma i raspjevano srce bude znak te radosti i kršćanske nade, u skladu sa sv. Pavlom, koji i nas poziva kao nekoć davno vjernike Efeza: »Pjevajte Gospodinu u svom srcu i slavite ga!« (Ef 5, 19)

M. Martinjak